

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-10-19
Besvaras senast
2020-11-09

Till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:67 Stöd till ungdomsorganisationer

När årets bidragsbesked från MUCF landade hos de sökande ungdomsorganisationerna nekades ett antal organisationer bidrag. Myndigheten menade att flera av organisationerna inte har en demokratisk uppbyggnad och att deras stadgar är odemokratiska. Några av organisationerna har tidigare fått bidrag för samma stadgar de nu nekats bidrag för.

Ett flertal organisationer har fått avslag med motiveringen att myndigheten har ansett att den nationella organisationen har haft för stor kontroll över lokalorganisationerna. Till exempel anser man att alla lokalföreningar ska ha egna stadgar som inte ska styras av den nationella nivån. De som har en annan ordning är enligt MUCF inte demokratiskt uppbyggda.

Strukturen med lokalföreningar som ingår i en nationell organisation med gemensamt fastslagna stadgar kommer i många fall från den klassiska folkrörelsemodellen och är vanliga bland ”vuxenorganisationer” som sedan ärvt av ungdomsorganisationer. Medlemmarnas inflytande över stadgarnas säkras oftast genom att ombud fastställer dem på ett återkommande nationellt möte. Detta förfarande underkänns nu av MUCF. Det innebär att sekelgammal föreningspraxis nu ställs på ända av en myndighet med ansvar för civilsamhällesfrågorna.

I förarbetena till förordningen (se prop. 2009/10:55) framgår på ett flertal ställen att man betonar principen om självständighet och oberoende för föreningslivet i förhållande till stat, kommun och landsting samt att det framför allt är genom denna princip som det civila samhällets centrala betydelse för demokratin kommer till uttryck. Det skrivs också tydligt att det är angeläget att säkerställa att den statliga styrningen genom bidrag inte blir alltför omfattande och styrande.

År 2019 släpptes en statlig utredning om demokrativillkoren i bidragsgivningen till det civila samhället. Förslagen i utredningen har ännu inte behandlats och ingen följdproposition har kommit från regeringen. Att myndigheten nu plötsligt har nekat bidrag till organisationer som tidigare har fått stöd trots att inga stadgeändringar har gjorts och inga nya beslut om praxis har tagits verkar helt baseras på en ny tolkning av förordningen. De sökande organisationerna har inte informerats om denna förändring innan besluten fattades och ansökningstiden var över. Denna form av nytolkning utan information lämnar

ungdomsorganisationerna utan rättssäkerhet och utan möjlighet att förbereda sig. Sveriges ungdomsorganisationers paraplyorganisation (LSU) rapporterar att det bland deras medlemmar finns 367 heltidstjänster. Att en hel organisations finansiering kan falla på en månad sätter dessa arbetande unga i en otroligt osäker sits, för att inte tala om alla de ideella krafter som är beroende av pengarna för att kunna genomföra sitt engagemang med kursverksamhet, läger, kulturaktiviteter och så vidare.

För Vänsterpartiet är det en central demokratifråga att organisationer som samlar sina medlemmars åsikter kommer till tals och får möjligheter att påverka förslag som rör dem. Vi värnar särskilt att unga får stöd för att organisera sig. Ungdomsrörelsens organisationer bidrar i sin roll som röstbärare till att en mångfald av idéer och uppfattningar synliggörs och till att intressen och uppfattningar hos olika grupper i befolkningen företräds i offentligheten. Genom att engagera människor i allt från friluftsliv och miljöfrågor till stödverksamheter för olika grupper bidrar de till samhällsnyttan och ungdomars välmående och utveckling. Medlemmar i de olika föreningarna får en meningsfull fritid, de får lära sig om demokratiska processer och de får en chans att göra sina röster hörda. Dessa samhällsnyttor måste värnas och inte stjälpas av samma myndighet som ska stärka dem.

Med anledning av detta vill jag fråga kultur- och demokratiminister Amanda Lind:

1. Har det skett förändringar i förordningar eller i instruktioner till myndigheten som motiverar denna nya inriktning?
2. Vilka åtgärder har ministern vidtagit för att de nya spelreglerna för civilsamhället ska förankras i en demokratisk process, och vidtar ministern några ytterligare åtgärder?

.....
Vasiliki Tsouplaki (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders